

Sygn. akt III Ca 1048/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Lucyna Morys - Magiera

Sędzia SO Andrzej Dyrda (spr.)

Sędzia SR (del.) Anna Hajda

Protokolant Aneta Puślecka

po rozpoznaniu w dniu 9 stycznia 2014 r. w Gliwicach na rozprawie

sprawy z powództwa K. K.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim

z dnia 2 kwietnia 2013 r., sygn. akt I C 1018/12

1. oddala obie apelacje;

2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

SSR (del.) Anna Hajda SSO Lucyna Morys - Magiera SSO Andrzej Dyrda

UZASADNIENIE

Powód K. K. domagał się zasądzenia od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w W. kwoty 4.303,10 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 24 lipca 2009r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu wskazując, iż dochodzona kwota stanowi różnicę pomiędzy kosztami naprawy marki V. (...) o nr rej. (...), a wypłaconym przez pozwaną odszkodowaniem.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa, podnosząc, że wypłacona kwota odszkodowania w łącznej wysokości 3.666,65 zł wyczerpuje roszczenia powoda z tytułu naprawy pojazdu oraz jest całkowicie wystarczająca do przeprowadzenia skutecznej i zgodnej z reżimem technologicznym naprawy pojazdu.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 2 kwietnia 2013r. Sąd Rejonowy w Wodzisławiu Śląskim zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 2.294,09 zł z odsetkami ustawowymi od 24 lipca 2009r. do dnia zapłaty, a w pozostałym zakresie oddalił powództwo. Nadto zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 471 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w tym 204 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Orzeczenie to poprzedził ustaleniem, że za zaistniałą szkodę, będącą źródłem roszczenia powoda, odpowiada pozwana. Jej odpowiedzialność wynika z obowiązkowego ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej. Pozwana wypłaciła kwotę 3.666,65 zł tytułem szkody w pojeździe.

23 czerwca 2012r. poszkodowany P. K. przełał na K. K. przysługującą mu wierzytelność wobec pozwanej a obejmującą prawo do uzyskania odszkodowania za szkodę z dnia 22 czerwca 2009r., w którym to zdarzeniu został uszkodzony samochód V. (...) nr rej. (...).

Uszkodzony samochód został zarejestrowany w lipcu 2001r. Jego przebieg w momencie szkody wynosił 163.000 kilometrów.

Potencjalny koszt naprawy uszkodzonego samochodu, przy użyciu części oryginalnych (z uwzględnieniem wcześniejszych uszkodzeń zderzaka) i stawce za robociznę w wysokości 80 zł netto za godzinę wynosił 6.345,56 zł brutto. Z nie pochodzących od producenta części zamiennych potrzebnych do naprawy, a o porównywalnej jakości do części oryginalnych (oznaczonych symbolem Q) dostępna jest jedynie tylna lampa (prawa). Pozostałe dostępne na rynku nieoryginalne części zamienne potrzebne do przedmiotowej naprawy są częściami, o których producent nie zaświadcza, że są wykonane przy użyciu materiałów i technologii jak części oryginalne (oznaczone są symbolami P, PT i PJ). Przy wykorzystaniu dostępnej nieoryginalnej lampy tylnej (oznaczonej symbolem Q) a w pozostałym zakresie przy wykorzystaniu części oryginalnych koszt naprawy wynosi 5.960,74 zł brutto. Po naprawie przy wykorzystaniu zamienników oznaczonych symbolem Q tak jak i przy wykorzystaniu części oryginalnych (oznaczonych symbolem O), nie widać różnicy w stosunku do stanu sprzed szkody. Różnica taka może być widoczna jeśli się zastosuje inne zamienniki, gorszej jakości.

Po przeprowadzonej naprawie, zarówno z użyciem części oryginalnych, jak i nieoryginalnych wartość samochodu nie wzrasta.

W motywach rozstrzygnięcia Sąd Rejonowy jako podstawę roszczenia powoda wskazał: art. 415 k.c., art. 436 k.c. oraz art. 822 k.c. oraz art. 23 ust. 1 i 13 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152 z późniejszymi zmianami).

Kwota odszkodowania, przy uwzględnieniu regulacji prawnej z art. 361 § 2 k.c. w związku z art. 363 § 1 k.c., została ustalona na podstawie dowodu z opinii biegłego przy uwzględnieniu kosztów naprawy z zastosowaniem dostępnych zamienników typu Q (wysokiej jakości, która nie powinna się różnić od części oryginalnych) i w pozostałym zakresie (w którym nie są dostępne zamienniki typu Q) z użyciem części oryginalnych. Uzasadniając wybór tej metody, Sąd wskazał, że części samochodowe (po okresie gwarancji samochodu) nie są rzeczami dla których cecha „oryginalności” ma znaczenie, gdyż ważne są ich parametry techniczne. Naprawa pojazdu z użyciem zamienników typu Q w pełni przywraca walory użytkowe i estetyczne do stanu sprzed szkody, w szczególności jeżeli uwzględni się wiek pojazdu w momencie szkody (ok. 8 lat) i ponad 163.000 kilometrów przebiegu, jak również celowość i ekonomiczność naprawy. Na tych podstawach uznał, że wyliczenie odszkodowania według cen części „o porównywalnej jakości” nieraz będzie bliższe zasadzie pełnej restytucji niż uwzględnienie cen części równoważnych oryginalnym, a użycie takich części będzie odpowiadało przywróceniu samochodu do stanu sprzed szkody.

Mając na względzie powyższe, Sąd Rejonowy wskazał, że koszt naprawy wynosi 5.960,74 zł (koszt naprawy wyliczony z wykorzystaniem części oryginalnych oraz nieoryginalnej lampy tylnej wysokiej jakości). Po uwzględnieniu kwoty wypłaconego odszkodowania w kwocie 3.666,65 zł, zasadnym było uwzględnienie powództwa do kwoty 2.294,09 zł. Odsetki od tej kwoty, w oparciu o art. 481 k.c. i art. 14 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, wobec zgłoszenia szkody 23 czerwca 2009r., zasądził od dnia 24 sierpnia 2009r.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. rozdzielając je stosunkowo między strony przy uwzględnieniu wygrania przez powoda sprawę w 53 %.

Apelację od tego orzeczenia wniosły obie strony.

Powód w apelacji zarzucił naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez niewłaściwą ocenę dowodów, a w szczególności poprzez uznanie, iż szkoda w pojeździe uszkodzonym powinna zostać rozliczona w oparciu o ceny zamienników części, a także naruszenie prawa materialnego – art. 363 k.c. poprzez zakwestionowanie tego, że wybór sposobu naprawienia szkody jest prawem uszkodzonego, a także poprzez uznanie, że naprawa pojazdu przy wykorzystaniu oryginalnych części zamiennych jest dopuszczalna wyłącznie w odniesieniu do nowych pojazdów.

Na tych podstawach wniósł o zmianę zaskarżonego i zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kwoty 2.678,91 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 24 lipca 2009r., a także zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda zwrotu pełnych kosztów postępowania w pierwszej instancji wraz z kosztami zastępstwa adwokackiego zgodnie z żądaniem zawartym w pozwie oraz zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego wraz z kosztami zastępstwa adwokackiego liczonymi według norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do Sądu pierwszej instancji celem jej ponownego rozpoznania przy uwzględnieniu dotychczasowych kosztów postępowania.

Pozwana zarzuciła naruszenie przepisów prawa procesowego, a to art. 233 § 1 k.p.c. polegające na dokonaniu przez Sąd pierwszej instancji dowolnej i błędnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, będącej wynikiem braku wszechstronnej analizy zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a mianowicie wadliwej oceny stanu samochodu powoda przed szkodą poprzez przyjęcie, że przedmiotowy pojazd był autem nieuszkodzonym oraz naruszenie art. 6 k.c. w związku z art. 232 k.p.c. i art. 3 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie, skutkujące pominięciem faktu niewykazania przez powoda rzeczywistej wysokości szkody oraz stanu technicznego pojazdu i zamontowanych części przed chwilą zdarzenia w sytuacji, gdy przedmiotowy samochód wedle twierdzeń powoda został naprawiony, a co się z tym wiąże – poniesione zostały określone koszty tej naprawy, jak również metody naprawy oraz konieczności ewentualnego zastosowania części oryginalnych dla naprawienia szkody. Nadto zarzuciła naruszenie prawa procesowego, a to art. 363 § 1 k.c. poprzez jego błędne zastosowanie i przyjęcie, iż użyte w tym przepisie pojęcie zapłata odpowiedniej sumy pieniężnej oznacza, że pozwany ma zapłacić maksymalne koszty naprawienia pojazdu z uwzględnieniem najwyższych dostępnych cen części jak również kosztów robocizny blacharsko – lakierniczej, a nie koszty uśrednione naprawy konieczne do przywrócenia pojazdu do stanu przed wypadkiem wyliczone kosztorysowo niezależnie od naprawy jednakże przy uwzględnieniu możliwości zastosowania odpowiednich zamienników; art. 354 § 1 k.c. poprzez jego błędne zastosowanie i uznanie, iż wykonywanie zobowiązania z deliktu polega na ustaleniu kosztów naprawy z odrzuceniem zasad współzycia społecznego oraz celu społeczno – gospodarczego odszkodowania; art. 824 § 1 w związku z art. 36 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych poprzez jego niezastosowanie i zasądzenie sumy pieniężnej przekraczającej wysokość poniesionej szkody, a co za tym idzie doprowadzenie przez Sąd pierwszej instancji do sytuacji, w której powód wzbogacił się na poniesionej szkodzie, co jest sprzeczne z naturą odszkodowania.

Na tych podstawach wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego przed sądami obu instancji według norm przepisanych, ewentualnie uchylenie wyroku w całości oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd pierwszej instancji, przy pozostawieniu temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania.

Powód, w odpowiedzi na apelację pozwanej, wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie od pozwanej na jego kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Sąd pierwszej instancji prawidłowo zakwalifikował roszczenia powoda przyjmując za podstawę prawną swego rozstrzygnięcia przywołane przepisy prawne, a następnie ustalił wszystkie okoliczności faktyczne istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Poczynione ustalenia dotyczące okoliczności faktycznych mają podstawę w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, który w zakresie dokonanych ustaleń jest logiczny i wzajemnie spójny, natomiast

informacje zawarte w poszczególnych źródłach dowodowych nawzajem się uzupełniają i potwierdzają, przez co są w pełni wiarygodne. Ustalenia te Sąd Okręgowy przyjmuje za własne.

Przepis art. 233 k.p.c., którego naruszenie zarzuciły obie strony, odnosi się wprost do oceny dowodów wskazując, według jakich kryteriów winna być ona przeprowadzona. Wyraża zasadę swobodnej oceny dowodów stanowiąc w § 1, że Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Stawiając zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. należy wykazać, że Sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, które jedynie mogą zostać przeciwstawione uprawnieniu Sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002r., II CKN 817/00). Z tego wynika, że do skutecznego postawienia zarzutu naruszenia art. 233 k.p.c. nie jest wystarczające przekonanie strony o ich odmiennej ocenie niż ocena Sądu (Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyrokach: z dnia 1 marca 2012r. I ACa 111/12; z dnia 3 lutego 2012r., I ACa 1407/11). Również same, nawet poważne wątpliwości co do trafności oceny dokonanej przez sąd pierwszej instancji, jeżeli tylko nie wykroczyła ona poza granice zakreślone w art. 233 § 1 k.p.c., nie powinny stwarzać podstawy do zajęcia przez sąd drugiej instancji odmiennego stanowiska (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2012r., I UK 347/11).

Mając na względzie powyższe, apelujący, stawiając zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., jest obowiązany wykazać, że Sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego. Strony, tymczasem, nie wskazują uchybieniu przez Sąd I instancji regułem służącym ocenie wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów, tj.: regułem logicznego myślenia, zasadzie doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów poprzestając jedynie na kwestionowaniu niekorzystnego ustalenia wysokości odszkodowania.

Rozpoznając zarzuty prawa procesowego, nie można pominąć materialno prawnej podstawy roszczenia, a w szczególności głównego celu odszkodowania jakim jest wyrównanie uszczerbku majątkowego będącego następstwem zdarzenia wyrządzającego szkodę. Poszkodowanemu należy się od zakładu ubezpieczeń odszkodowanie ustalone według zasad art. 363 § 2 k.c. w związku z art. 361 § 2 k.c., co oznacza, że jego wysokość ma odpowiadać kosztom przywrócenia pojazdowi jego wartości sprzed wypadku (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2001 r., III CZP 68/01). Poprawna realizacja tego roszczenia występuje jedynie wówczas, gdy stan samochodu po naprawie pod każdym istotnym względem (stan techniczny, zdolność użytkowa, części składowe, trwałość, wygląd estetyczny itp.) odpowiada stanowi tegoż samochodu sprzed wypadku (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 1971r., III CRN 450/70).

Nie można również pominąć, że przesłanką powstania obowiązku świadczenia przez ubezpieczyciela z tytułu umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej (art. 822 § 1 k.c.) jest sam stan odpowiedzialności cywilnej ubezpieczającego (ubezpieczonego) za szkodę wyrządzoną osobie trzeciej, a nie fakt uprzedniego jej naprawienia przez ubezpieczającego (ubezpieczonego). Roszczenie jest wymagalne niezależnie od wykonania naprawy, (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2004r., V CK 187/03).

Zwrócić również należy uwagę, że dyskusyjny problem, wielokrotnie podnoszony przez ubezpieczycieli, dotyczący stosowania oryginalnych części zamiennych, był również przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego w postanowieniu z dnia 20 czerwca 2012r. (III CZP 85/11). Sąd ten wskazując, że oryginalność części wykorzystywanych do naprawy pojazdu stanowi istotny czynnik decydujący o tym, czy naprawa jest wystarczająca do przywrócenia pojazdu do jego stanu poprzedniego, zaznaczył, że nieprawidłowy dobór takich części może prowadzić do pogorszenia

położenia uszkodzonego. Nastąpiłoby to zarówno wtedy, gdyby użyta część była pod istotnymi względami częścią gorszą od tej, która uległa uszkodzeniu, jak i wtedy, gdyby równowartość "restytucyjna" części zastępczej była niepewna. Przywrócenie pojazdu do stanu poprzedniego poprzez wykonanie naprawy poprzez zastosowanie części „nieoryginalnej” wymaga zatem wykazania pełnej zdolności „restytucyjnej” takiej części, a więc wykazania, że części te są produkowane zgodnie ze specyfikacjami i standardami produkcyjnymi ustalonymi przez producenta pojazdu, a różnią się tylko oznakowaniem.

W odniesieniu do lampy tylnej wskazane powyżej wymagania zostały dopełnione, zatem Sąd Rejonowy zasadnie ustalił koszty naprawy pojazdu w oparciu o cenę tzw. zamiennika.

Również sam fakt „wiekowości pojazdu” nie daje podstaw do zastosowania części zamiennych innych niż oryginalne, gdyż zastosowanie części zamiennych (nowych i oryginalnych) w miejsce uszkodzonych nie prowadzi do wzrostu wartości pojazdu po wykonaniu naprawy o ile nie wykonano napraw takich uszkodzeń, które istniały przed wypadkiem, albo ulepszeń w stosunku do stanu przed wypadkiem (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1980r., III CRN 223/80). Sytuacja rysuje się zgoła odmiennie. Przeprowadzenie naprawy pojazdu w celu usunięcia uszkodzeń powstałych wskutek wypadku komunikacyjnego (i tylko takich), powoduje co do zasady spadek wartości takiego pojazdu. Oczywiście możliwe są przypadki odmiennie. Niemniej jednak, obniżenie wysokości odszkodowania, możliwe jest dopiero po wykazaniu przez ubezpieczyciela (pozwanego), że zastosowanie nowych części i materiałów służących do naprawy uszkodzonego pojazdu prowadzi do wzrostu wartości pojazdu, albo też wykonanie naprawy uszkodzeń, które istniały przed wypadkiem, albo ulepszeń w stosunku do stanu przed wypadkiem. Obniżenie odszkodowania następuje o kwotę odpowiadającą wzrostowi wartości takiego pojazdu (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2012r.; III CZP 80/11). Okoliczności takich pozwana nie wykazała, ograniczając się jedynie do zasadności obniżenia wysokości odszkodowania ze względu na stopień „wyeksploatowania pojazdu”.

Mając na względzie powyższe, należało uznać, że brak było podstaw do uznania, że zasądzenie świadczenie w wysokości określonej sentencją zaskarżonego wyroku, nastąpiło z naruszeniem art. 6 k.c., zwłaszcza, iż pozwana, zgodnie z tym samym obowiązkiem, nie wykazała okoliczności wzrostu wartości pojazdu wobec przeprowadzenia naprawy z użyciem części oryginalnych.

Wskazane powyżej okoliczności czyniły zatem bezzasadny zarzut naruszenia art. 824 § 1 w związku z art. 36 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych jak również art. 354 § 1 k.c., gdyż zasądzone odszkodowanie, uwzględniało negatywne konsekwencje niewykazania przez powódkę wzrostu wartości po przeprowadzeniu naprawy w stosunku do jego wartości przed naprawą.

Wskazane powyżej okoliczności stanowiły podstawę do oddalenia apelacji w oparciu o art. 385 k.p.c. O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono w oparciu o art. 100 k.p.c., wobec oddalenia apelacji obu stron oraz zgłoszenia przez powoda żądania zasądzenia od pozwanej na jego kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych, żądanie to zostało uwzględnione w oparciu § 6 pkt 3 w związku z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 poz. 490) pomniejszone o stawkę wynagrodzenia ustaloną na podstawie § 6 pkt 1 w związku z § 12 ust. 1 pkt 1 tego rozporządzenia, a to wobec oddalenia apelacji powoda .

SSO Andrzej Dyrda SSO Lucyna Morys - Magiera SSR (del.) Anna Hajda